

UPPSJÓVARVINNA

LIARD: KATTI

Av uppsjóvarskipunum hefur Næraberg triðstørst avreiðingarvirði, hyggja vit at samlaða avreiðingarvirðinum seinastu 10 árin. Kortini hefur felagið givið hall so gott sum hvørt ár, og hefur nú eitt uppspart hall á 133 milliónir krónur. Tað merkir, at felagið kann vinna 133 milliónir krónur, áðrenn tað skal gjalda partafelagsskatt. Eginognin er somuleiðis negativ og er á minus 119 milliónir í 2013, tó er raksturur positivur í 2013 og felagið hefur yvirskot fyri fyrstu ferð í nógv ár.

Avreiðingarvirðið (milliónir krónur) sambært Vørn

	Næraberg (Næraberg*)	Krossbrekka (Finnur Fríði)	Hvamm (Tróndur í Gøtu)	Hvalnes (Norðborg)
2004	62,4	74,7	44,8	65,2
2005	102,0	78,3	60,1	72,7
2006	184,7	108,0	58,5	97,6
2007	160,3	110,4	68,7	94,8
2008	42,6	105,3	58,9	78,3
2009	29,9	88,4	17,1	115,8
2010	88,2	112,7	78,5	222,1
2011	107,8	145,2	135,4	186,5
2012	154,3	185,0	134,2	276,0
2013	148,6	117,4	127,8	249,5
Íalt	1080,8	1125,4	784,0	1458,5
Partafelagsskattur íalt sambært roknskapunum (vinnuvitan.biz)	0,0	63,5	28,0	69,2

**Skattur er partafelagsskattur sambært roknskapinum, sum ikki neyðturviliga er tað sama sum faktiskt goldin partafelagsskattur

stuttfreistaða skuldin skal gjaldast við. Í 2013 er stuttfreistaða skuldin 380 milliónir krónur, meðan ognin at gjalda hana við, er umleið 78 milliónir krónur. Harafturat hefur felagið eina negativu eginogn á 119 milliónir krónur.

Tølini hjá Næraberg eru sostatt tekin um, at felagið ikki hefur tað gott, og benda á, at felagið hefur ein sera tolnan lánveitara.

– Vit hava ein lánveitara, sum trýr upp á, at tað fer at ganga betur, og tað ger tað eisini. Vit hava yvirskot í ár fyri fyrstu ferð síðani Røkke fór út, og tað fer at ganga framá, sigur Hanus Hansen.

– Hetta hefur einki við útlandsku eigararnar at gera. Orsøkin til at Næraberg ikki hefur eitt positivt úrslit, er skuldin frá tíðini, tá vit gjørdu eina royndarætlan við surimi í samstarvi við norðmannin Kjeld Inge Røkke, sum figgjaði tað, sigur Hanus Hansen. Hann leggur afturat, at framleiðslukostnaðurin hjá P/F Næraberg er eyka høgur, av tí at vøran verður viðgjørd

umborð síðani og flutt til Afrika, har hon verður seld. Harafturat er tað ein feilur, at stuttfreistaða skuldin stendur til at vera so høg.

– Hetta verður broytt í næsta ár – tað skuldi standa undir langfreistaðari skuld, sigur hann.

Virkaðu svartkjaft til surimi

Ein orsøk til, at Næraberg hefur givið hall øll árin er, at teir hava gjørt eina royndarverkætlan har Næraberg gjørdi surimi burtúr svartkjafti. Hetta hefur føroyska samfelagið fingið nógv burtúr, sigur Hanus Hansen.

– Vit hava megnað at fáa mat burtúr svartkjafti. Tað hefur eingin megnað frammanundan okkum, sigur Hanus Hansen.

Men hví reka eina fyrirtøku í 10 ár, sum gevur undirskot?

– Trupulleikin var, at prísurin á surimi fór niður, júst sum vit fóru í holt við at framleiða tað. Hevði prísurin verið sum í dag, hevði tað verið ein fantastisk forræt-

ning, sigur Hanus Hansen.

Í 2000 byrjaði samstarvið við Kjeld Inge Røkke og hetta samstarvið helt fram til 2010.

– Hetta hefur verið ein góð forrætning fyri Føroyar, tí Røkke hefur mist 300 milliónir í Føroyum, og tær eru koyrdar í føroyska samfelagið, sigur Hanus Hansen.

Ókeypiss kvotur

Spurdur um hví Næraberg skal hava ókeypis kvotur frá landinum, tá felagið hefur verið ríkið við halli í so nógv ár, svarar Hanus Hansen, at hann hefur skapað nógv stórv á bæði á sjógv og á landi, og at tað tiskil hefur givið nógv til samfelagið, at reka Næraberg.

– Einki felag hefur givið so nógv til tað føroyska samfelagið sum Næraberg. Eg hitti sera ofta ung fólk, sum hava verið umborð á eitt nú Atlantic Navigator og hava arbeitt har. Tey hava verið ógvuliga glað fyri tað. Við P/F Næraberg hava vit skapt arbeidsplass og givið ungdominum møguleika

fyri at koma til skips, sigur hann.

Næraberg kom í flotan við einum royndarloymi í 2000, men hetta kundi ikki gerast til eitt permanent loyvi, sigur Hanus Hansen.

– Vit søktu um, at halda fram, men tað sluppu vit ikki. Tiskil máttu vit keypa veiðiloyvi, og tá royndarloymið ikki var galdandi longur, keyptu vit Prestland fyri at fáa eitt fiskiloyvi, so vit kundu gera royndarætlanina við surimi, sigur Hanus Hansen. Síðani hefur hann keypt níggju skip fyri at savna saman fiskiloyvir til tvey skip. Hesi loyvin eru keypt frá øðrum reiðarum, sum hava fingið tey tillutaði ókeypis frá landinum. Sambært roknskapunum hjá P/F Næraberg hefur felagið fyri 246 milliónir krónur í fiskiloyvum.

Handla við fiskiloyvum

Hanus Hansen heldur ikki, at tað er nakar trupulleiki at nøkur reiðariir noyðast at keypa fiskiloyvi fyri hundrøðum milliónir meðan

onnur fáa tey ókeypis frá landinum.

– Eg havi ongan trupulleika við at keypa loyvir. Eg havi keypt nógv loyvir, men eg haldi ikki, at tey skulu keypast frá landinum. Tað er vinnan, sum skal hava pengarnar, so vinnan kann gera iløgur fyri teir, sigur hann.

Men hevði tað ikki verið meira rímligt, at antin øll máttu keypa fiskiloyvir, ella at øll fingi tað ókeypis?

– Nei, tað verður kortini ongantíð líka fyri øll, sigur Hanus Hansen. Ístaðin fyri tilfeingisgjald, ella uppboðssølu, kundi tað verið skattað tá kvoturnar vórðu seldar. Á tann hátt verða pengarnir ikki tiknir út úr vinnuni, heldur hann.

Hann sigur tó, at skipanin við landstýrsmanninum, sum býtir kvotur út einsamallur er óheppin.

– Tað er ikki nøkur góð skipan, at ein landsstýrismaður kann taka kvotur frá onkrum og geva tær til onkran annan, men loysnin er ikki, at selja kvoturnar á

uppboðssølu, sigur Hanus Hansen. Tær áttu heldur at verið lógarfestar, soleiðis at reiðarini áttu tær einaferð med alla.

Ídnaðarskip við halli

Tað eru fyra ídnaðarskip, sum fiska felagskvotuna av makrel á 17.500 tons í ár. Tey eru, Atlantsfarið, Næraberg, Slættaberg og Tummas T. Av hesum fyra er Tummas T einasta farið, sum hefur ein positivan rakstur. Bæði Næraberg og Slættaberg hoyra til felagið, P/F Næraberg, sum hefur haft hall í nógv ár og felagið hjá Atlantsfarinum, Northwest Pelagic hefur havt hall í fimm ár. Eins og Næraberg hefur Atlantsfarið partvíst hollendskan eigara.

Í nevndini hjá Northwest Pelagic, sum eigur Atlantsfarið, sita stjórin Dánjal Johan Fredal Johansen, nevndarformaður er Hans Trygvi Teirin og nevndarlimur, Auke van de Kerk, sum hefur bústað í Hollandi.